

Urząd Statystyczny w Olsztynie
Statistical Office in Olsztyn

Informacje i opracowania
statystyczne
*Statistical information
and elaborations*

**ROLNICTWO
W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM
w latach 2014 i 2015**

*AGRICULTURE
IN WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP
in 2014 and 2015*

OLSZTYN 2016

Zespół redakcyjny:
Editorial board:

Przewodniczący
President

Janusz Pappelbon

Redaktor główny
Editor-in-chief

Elżbieta Lorek

Członkowie
Members

Monika Borawska, Jacek Grzelak,
Eliza Panfiłow

Sekretarz
Secretary

Agnieszka Wobolewicz

Warmińsko-Mazurski Ośrodek
Badań Regionalnych
*Warmińsko-Mazurski
Centre for Regional Surveys*

Beata Olszewska

Skład komputerowy i grafika
Type setting and graphic

Bożena Jarząbek, Ludwika Koniarz

ISBN 978-83-63285-40-1

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła
When publishing Statistical Office data please indicate source

URZĄD STATYSTYCZNY W OLSZTYNIE
10-959 Olsztyn ul. Kościuszki 78/82
tel. 89 524-36-66; fax 89 524-36-67
<http://olsztyn.stat.gov.pl>
e-mail: SekretariatUSOls@stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Olsztynie oddaje do Państwa rąk publikację *Rolnictwo w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2014 i 2015*. Opracowanie zawiera dane dotyczące użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych, produkcji rolniczej, skupu, cen na rynku rolnym i czynników wpływających na wielkość produkcji.

Ważniejsze cechy charakteryzujące rolnictwo województwa porównano do wskaźników ogólnokrajowych. Wybrane dane przedstawiono za lata wcześniejsze.

Publikacja składa się z uwag metodycznych, wyników badań oraz części tabelarycznej. Publikację wzbogacono o wykresy i mapy, które ilustrując najważniejsze zjawiska i procesy zachodzące w rolnictwie umożliwiają dokonywanie porównań międzywojewódzkich. Opracowanie dostępne jest na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Marek Morze

Olsztyn, lipiec 2016

PREFACE

*The Statistical Office in Olsztyn presents the publication **Agriculture in warmińsko-mazurskie voivodship in 2014 and 2015**. The publication contains data about the use of land in farms, agricultural production, purchase, prices in the agricultural market and factors determining the production capacity.*

The most important characteristics of the voivodship agriculture are compared to the national rates. Selected data are shown for previous years.

The elaboration consists of methodological notes, results of surveys and a table part. The publication is enhanced with graphs and maps that illustrate the most important phenomena and processes in agriculture and enable comparisons between voivodships. The study is available on the website of the Statistical Office in Olsztyn.

*Director
of the Statistical Office in Olsztyn*

Marek Morze

Olsztyn, July 2016

SPIS TREŚCI**CONTENTS**

		Str. <hr/> Page
PRZEDMOWA	PREFACE	3
UWAGI METODYCZNE	METHODOLOGICAL NOTES	9
WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA	RESULTS OF SURVEYS	
	– SYNTHESIS	15
1. Użytkowanie gruntów	1. <i>Land use</i>	15
2. Produkcja roślinna	2. <i>Crop production</i>	16
3. Produkcja zwierzęca	3. <i>Animal production</i>	30
4. Skup produktów rolnych	4. <i>Procurement of agricultural products</i>	36
5. Ceny produktów rolnych	5. <i>Prices of agricultural products</i>	39
6. Produkcja rolnicza	6. <i>Agricultural output</i>	42
MAPY I WYKRESY	MAPS AND GRAPHS	
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2015 r.	<i>Land use in agricultural farms in 2015</i>	15
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych w przeliczeniu na czysty składnik w 2014/15	<i>Consumption of mineral or chemical fertilizers in terms of pure ingredient in 2014/15</i>	22
Udział powierzchni zasiewów w powierzchni użytków rolnych ogółem w 2015 r.	<i>Share of sown area in the total agricultural area in 2015</i>	23
Powierzchnia zasiewów i zbiory zboż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2015 r.	<i>Area and production of basic cereals with cereal mixed in 2015</i>	24
Plony zboż podstawowych z mieszankami w 2015 r.	<i>Yields of basic cereals with cereal mixed in 2015</i>	25
Plony ziemniaków w latach 2010–2015	<i>Yields of potatoes in 2010–2015</i>	26
Plony ziemniaków w 2015 r.	<i>Yields of potatoes in 2015</i>	26

		Str. Page
Plony buraków cukrowych w latach 2010–2015	<i>Yields of sugar beets in 2010–2015</i>	27
Plony buraków cukrowych w 2015 r.	<i>Yields of sugar beets in 2015 ...</i>	27
Plony rzepaku i rzepiku w latach 2010–2015	<i>Yields of rape and turnip rape in 2010–2015</i>	28
Plony rzepaku i rzepiku w 2015 r.	<i>Yields of rape and turnip rape in 2015</i>	29
Struktura pogłównia bydła w 2015 r.	<i>Structure of cattle stocks in 2015</i>	31
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w 2015 r.	<i>Cattle per 100 ha of agricultural land in 2015</i>	32
Struktura pogłównia trzody chlewnej w 2015 r.	<i>Structure of pig stocks in 2015 .</i>	33
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w 2015 r.	<i>Pigs per 100 ha of agricultural land in 2015</i>	33
Zmiany wielkości skupu ważniejszych produktów rolnych w 2015 r.	<i>Changes of procurement value of major agricultural products in 2015</i>	38
Zmiany cen skupu ważniejszych produktów rolnych w 2015 r. .	<i>Changes of procurement prices of major agricultural products in 2015</i>	39
Zmiany cen targowiskowych ważniejszych produktów rolnych w 2015 r.	<i>Changes of market-place prices of major agricultural products in 2015</i>	40
Dynamika produkcji rolniczej w 2014 r.	<i>Indices of agricultural output in 2014</i>	43
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2014 r.	<i>Structure of agricultural output in 2014</i>	44

TABLICE STATYSTYCZNE

STATISTICAL TABLES

1. Ważniejsze dane o rolnictwie
w województwie
2. Użytkowanie gruntów
w gospodarstwach rolnych
3. Powierzchnia zasiewów

1. Major data on agriculture
in the voivodship
2. Land use in agricultural
farms
3. Sown area

4. Plony głównych
ziemiopłodów	<i>4. Yields of main crops</i>
5. Zbiory głównych
ziemiopłodów	<i>5. Production of main crops</i>
6. Produkcja siana z łąk
trwałych według pokosów	<i>6. Permanent meadow hay
output by crops</i>
7. Powierzchnia, plony i zbiory
warzyw gruntowych	<i>7. Area, yields and production
of ground vegetables</i>
8. Powierzchnia, plony i zbiory
owoców z drzew	<i>8. Area, yields and production
of fruit trees</i>
9. Powierzchnia, plony i zbiory
z krzewów owocowych
i plantacji jagodowych	<i>9. Area, yields and production
of berry fruits</i>
10. Pogłowie bydła i owiec	<i>10. Cattle and sheep stocks</i>
11. Pogłowie trzody chlewnej	<i>11. Pig stocks</i>
12. Pogłowie drobiu	<i>12. Poultry stocks</i>
13. Produkcja żywca rzeźnego	<i>13. Production of animals for
slaughter</i>
14. Produkcja mięsa, tłuszczów
i podrobów	<i>14. Production of meat, fats
and pluck</i>
15. Produkcja mleka krowiego,
jaj kurzych i wełny owczej
niepranej	<i>15. Production of cows' milk,
hen eggs and sheep's
greasy wool</i>
16. Wartość skupu produktów
rolnych (ceny bieżące)	<i>16. Value of agricultural
products procurement
(current prices)</i>
17. Skup ważniejszych
produktów rolnych	<i>17. Procurement of major
agricultural products</i>
18. Przeciętne ceny skupu
ważniejszych produktów
rolnych	<i>18. Average procurement
prices of major agricultural
products</i>
19. Przeciętne ceny uzyskiwane
przez rolników
na targowiskach według
miesiący	<i>19. Average marketplace prices
received by farmers
by months</i>
20. Relacje cen wybranych
produktów rolnych według
miesiący	<i>20. Price relations of selected
agricultural products
by months</i>
21. Dynamika globalnej,
końcowej i towarowej
produkcji rolniczej (ceny
stałe)	<i>21. Indices of gross, final and
market agricultural output
(constant prices)</i>

22. Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	22. <i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices)</i>
23. Temperatura powietrza i opady atmosferyczne	23. <i>Air temperatures and atmospheric precipitation</i>
24. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czyste składniki	24. <i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient</i>
25. Melioracje użytków rolnych	25. <i>Drainage of agricultural land</i>
26. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym	26. <i>Average prices of arable land and meadows in private turnover</i>
27. Udział gospodarstw indywidualnych w rolnictwie ogółem	27. <i>Share of private farms in total agriculture</i>
28. Warmińsko-mazurskie na tle kraju w 2015 r.	28. <i>Warmińsko-mazurskie against the background of the country in 2015</i>

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści, tablice.
English version: preface, contents, tables.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

- Kreska /-/ - zjawisko nie wystąpiło.
Zero /0/ - zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5,
/0,0/ - zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
Kropka ././ - zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak /x/ - wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
„W tym” - oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

tys. = tysiąc	t = tona
mln = milion	ha = hektar
zł = złoty	l = litr
szt. = sztuka	hl = hektolitr
kg = kilogram	°C = stopień Celsjusza
dt = decytona	p. proc. = punkt procentowy

UWAGI METODYCZNE

I. Źródła i zakres danych

Dane zawarte w niniejszej publikacji opracowano na podstawie:

- uogólnionych wyników reprezentacyjnego badania o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowie zwierząt gospodarskich oraz zużyciu nawozów przeprowadzonego w czerwcu 2014 r. i 2015 r. w gospodarstwach indywidualnych,
- uogólnionych wyników reprezentacyjnych badań pogłowie zwierząt gospodarskich w gospodarstwach indywidualnych,
- sprawozdań statystycznych z zakresu użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowie zwierząt gospodarskich w gospodarstwach państwowych, spółdzielczych i spółkach z udziałem sektora publicznego i prywatnego,
- szacunków i ocen prowadzonych przez rzeczoznawców gminnych i wojewódzkich GUS dla danych nieobjętych sprawozdawczością,
- sprawozdań statystycznych z zakresu skupu produktów rolnych,
- miesięcznych notowań cen dokonywanych na wytypowanych targowiskach,
- sprawozdań statystycznych o zużyciu i zapasach nawozów sztucznych,
- źródeł pozastatystycznych.

II. objaśnienia podstawowych pojęć

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007, do której są zaliczane.
2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- a) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- b) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniele) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).
4. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej to utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211 z późniejszymi zmianami) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkótek (sady), szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. **Globalna produkcja rolnicza** obejmuje:

- a) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- b) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłównia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Dane o **produkcji, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe na ziarno, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i pozostałe zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluszkę, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych.

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta)

z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

W 2015 r. zmieniona została metodologia dotycząca badania powierzchni uprawy **drzew i krzewów owocowych**, zrezygnowano mianowicie z szacowania powierzchni poza sadami. Produkcja jest natomiast badana tak jak poprzednio z doszacunkiem zbiorów uzyskiwanych poza sadami. Nie dotyczy to truskawek i poziomek gruntowych, których nie zalicza się do sadów.

7. Dane o **pogłowi zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej** opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych (w 2010 r. wyników Powszechnego Spisu Rolnego) oraz szacunków. Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu na 1 marca, w czerwcu według stanu na 1 czerwca i w grudniu według stanu na 1 grudnia, badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.
8. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.
9. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.
10. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2014/15 oznacza okres od 1 VII 2014 r. do 30 VI 2015 r.).
11. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.
12. **Dane** – jeśli nie zaznaczono inaczej – **prezentuje się według siedziby użytkownika.**

Liczyby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie.

Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem” lub mogą nie sumować się na 100%.

Szczegółowe wyjaśnienia metodyczne dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki znajdują się w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” GUS.

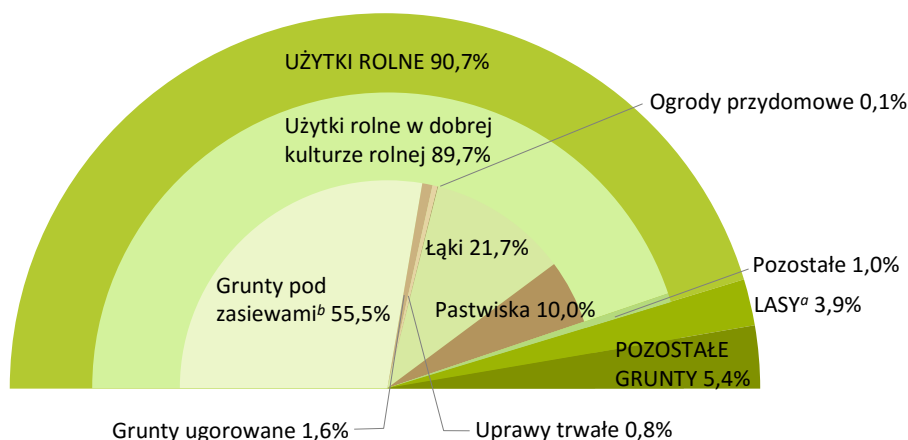
WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA

1. Użytkowanie gruntów

Powierzchnia geodezyjna województwa warmińsko-mazurskiego według stanu w dniu 01.01.2015 r. wynosiła 2 417,3 tys. ha, z tego użytki rolne stanowiły 54,1%, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione 32,9%, grunty pod wodami 5,7%, grunty zabudowane i zurbanizowane 3,8%, użytki ekologiczne 0,1%, nieużytki 3,1% i tereny różne 0,3%.

Powierzchnia gruntów w gospodarstwach rolnych według siedziby użytkownika gospodarstwa w czerwcu 2015 r. wyniosła 1 096,1 tys. ha, w tym 87,3% znajdowało się w gospodarstwach indywidualnych. Powierzchnia gospodarstw rolnych zmniejszyła się o 24,2 tys. ha (o 2,2%) w ujęciu rocznym. Użytki rolne stanowiły 90,7%, lasy i grunty leśne 3,9%, a pozostałe grunty 5,4%. Gospodarstwa indywidualne użytkowały 956,8 tys. ha gruntów, z tego 91,1% zajmowały użytki rolne, 4,1% lasy, a 4,7% pozostałe grunty.

Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2015 r.
Stan w czerwcu; według siedziby użytkownika

^a łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

Powierzchnia użytków rolnych gospodarstw rolnych wyniosła 994,6 tys. ha, w tym 98,8% stanowiły użytki rolne w dobrej kulturze. W porównaniu do 2014 r. powierzchnia użytków rolnych zmniejszyła się o 3,3 tys. ha (o 0,3%). Grunty pod zasiewami zajmowały 608,7 tys. ha, grunty ugorowane 18,0 tys. ha, uprawy trwałe 9,0 tys. ha (w tym 65,1% to sady), ogrody przydomowe 0,8 tys. ha, a trwałe użytki zielone 346,3 tys. ha (w tym 68,5% to łąki trwałe). Pozostałe użytki rolne stanowiły 11,8 tys. ha.

Dominujące w rolnictwie gospodarstwa indywidualne użytkowały 871,7 tys. ha użytków rolnych, tj. 87,6% użytków rolnych w rolnictwie ogółem (w kraju 91,0%).

Udział użytków rolnych województwa warmińsko-mazurskiego w kraju wyniósł 6,8%, co przyniosło 6 lokatę w Polsce. Na pierwszym miejscu uplasowało się województwo mazowieckie z wynikiem 13,3%, a na ostatnim śląskie 2,5%.

W 2015 r. w porównaniu do poprzedniego roku zanotowano wzrost średnich cen sprzedaży gruntów ornych w obrocie prywatnym. Średnia cena kupna-sprzedaży 1 ha gruntów ornych w województwie wyniosła 36 959 zł i była wyższa o 25,5% w porównaniu do roku poprzedniego. Przeciętna cena gruntów ornych w kraju wynosiła 38 579 zł za hektar. Cena w warmińsko-mazurskim była niższa w porównaniu do ceny krajowej o 4,2%. Średnia cena kupna-sprzedaży łąk w województwie wynosiła 23 275 zł za ha i była niższa w porównaniu do 2014 r. o 1,1% oraz niższa od średniej w kraju o 5,4% (wynoszącej 24 595 zł za ha).

Ceny dzierżawy gruntów ornych w obrocie prywatnym w 2015 r. uległy podwyższeniu o 0,9% w porównaniu do 2014 r. Za 1 ha płacono 817 zł, tj. o 9,8% mniej niż średnio w kraju. Natomiast ceny dzierżawy łąk (458 zł za ha) spadły o 39,0% w stosunku do poprzedniego roku i były o 19,2% niższe od średnich krajowych.

2. Produkcja roślinna

Warunki agrometeorologiczne

Na wielkość produkcji roślinnej duży wpływ ma przebieg warunków agrometeorologicznych. Sprawny przebieg zniw miał wpływ na wcześniejsze

rozpoczęcie prac polowych związanych z przygotowaniem gleby pod siewy ozimin jesienią 2014 r. Prowadzenie upraw późniejszych, podorywek oraz orok przedsięwziętych było jednak utrudnione ze względu na niedostateczne uwilgotnienie gleby. Lokalnie w połowie sierpnia 2014 r., a na znacznym obszarze województwa w trzeciej dekadzie miesiąca rozpoczęto siewy rzepaku ozimego. Zaawansowanie siewów rzepaku na koniec sierpnia oceniano na ponad 85%. W pierwszej dekadzie września rozpoczęto siewy żyta i pszenżyta, a w połowie miesiąca pszenicy ozimej. Siewy zbóż ozimych zakończyły się pod koniec pierwszej dekady października. Roślinom ozimym, które wchodziły w fazę kielkowania i wschodów brakowało odpowiedniej ilości wilgoci w glebie. Październik 2014 r. był wyjątkowo suchy i ciepły, chwilowe ochłodzenie i przymrozki wystąpiły na początku drugiej dekady miesiąca, po czym ponownie powróciła ciepła i bezdeszczowa pogoda.

Utrzymująca się w pierwszej połowie listopada wysoka, jak na tę porę roku, temperatura powietrza podtrzymywała wegetację. Niedobory wilgoci w glebie sprawiły, że oziminy zasiane w późniejszych terminach weszły gorzej i były słabiej rozkrzewione, stąd obserwowano duże zróżnicowanie stanu roślin na poszczególnych plantacjach. Oziminy wysiane w optymalnych terminach agrotechnicznych w końcowej fazie rozwoju jesienią 2014 r. były na ogół dostatecznie wyrosnięte i rozkrzewione. Wyraźne ochłodzenie i przymrozki pojawiły się dopiero w ostatnim tygodniu listopada.

Przebieg warunków pogodowych w okresie zimy nie stwarzał większego zagrożenia dla zimujących roślin. Wyjątkowo łagodna zima, bez gwałtownych i znacznych spadków temperatury, zadecydowała również o dobrym przezimowaniu roślin sadowniczych oraz plantacji truskawek. Utrzymujące się w grudniu 2014 r. dodatnie temperatury powietrza, podtrzymywały wegetację roślin. Występujące krótkotrwale spadki temperatury powietrza nie spowodowały większych uszkodzeń na plantacjach ozimin.

Przebieg pogody w styczniu i lutym 2015 r. nie stwarzał bezpośredniego zagrożenia dla roślin. Utrzymujące się w tych miesiącach wysokie, jak na tę porę roku, temperatury powietrza i gleby, powodowały zakłócenia w zimowym

spoczynku roślin. Krótkotrwałe okresy dużych dobowych wahań temperatury, powodowały zamarzanie i rozmarzanie wierzchniej warstwy gleby, powodując osłabienie systemu korzeniowego roślin.

Bardzo skąpe opady śniegu w okresie zimy i deszczu na przedwiośniu spowodowały obniżenie poziomu wód podskórnych w glebie. Okres wiosenny rozpoczął się korzystnymi warunkami atmosferycznymi. Pierwsza połowa marca 2015 r. była dosyć ciepła i bezśnieżna. W pierwszej dekadzie marca nastąpiło ruszenie wegetacji roślin ozimych i trwałych użytków zielonych. Korzystne warunki agrometeorologiczne umożliwiły wykonywanie pierwszych wiosennych prac polowych. Rozpoczęto je na przełomie pierwszej i drugiej dekady miesiąca. Lokalnie w drugiej, a na znacznym obszarze województwa dopiero w trzeciej dekadzie marca przystąpiono do siewów owsa, pszenicy jarej i jęczmienia jarego. Plantacje ozimin wymagały intensywnego zwalczania chwastów, ponieważ łagodna zima nie spowodowała zmniejszenia ich populacji. W sadach produkcyjnych prowadzono cięcie i formowanie koron drzew owocowych, wycinano stare pędy krzewów owocowych, prowadzono wczesnowiosenne nawożenie upraw sadowniczych oraz wykonywano pierwsze zabiegi ochrony przed chorobami. Wykorzystując okresy ciepłej pogody rozpoczęto siew warzyw gruntowych, sadzenie wczesnych, podkiełkowanych ziemniaków i warzyw cebulowych. Pod koniec marca warunki pogodowe uległy zmianie, nastąpiło wyraźne ochłodzenie z opadami deszczu i dobowymi wahaniami temperatur.

Taka aura utrzymywała się jeszcze przez pierwszą połowę kwietnia, dodatkowo wystąpiły opady śniegu, nocne przymrozki i silne wiatry. Nie zaobserwowano związanych z tym wymarznięć upraw, rośliny jedynie zwolniły tempo wzrostu. Przez prawie cały kwiecień utrzymywały się małe opady atmosferyczne, poprawa uwilgotnienia gleby nastąpiła dopiero w trzeciej dekadzie miesiąca. Jednocześnie nastąpił wzrost temperatury i w konsekwencji przyspieszenie wzrostu i rozwoju roślin. Jednak wegetacja roślin na koniec kwietnia była opóźniona. Ruń łąkowo-pastwiskowa była słabo odrośnięta. Większość plantacji rzepaku ozimego znajdowała się w fazie rozwoju pąków

kwiatowych, a zboża ozime w fazie strzelania w źdźbło. Znaczne przesuszenie gleby, chłodne noce i poranki hamowały wschody i rozwój zbóż jarych.

Z ocen rzeczoznawców przeprowadzonych w pierwszej dekadzie maja 2015 r. wynikało, że przebieg warunków pogodowych w okresie zimy nie stwarzał większego zagrożenia dla zimujących roślin. Na części plantacji ozimin już jesienią obserwowano niską obsadę roślin spowodowaną jesienną suszą. W okresie zimy plantacje te dodatkowo ucierpiały wskutek działania niskich temperatur i wysuszających wiatrów. Skutkiem łagodnej i prawie beznieżnej zimy był jednak brak dostatecznej ilości wilgoci w glebie na wiosnę. Sytuację pogarszały dodatkowo silne wiatry wysuszające glebę i brak opadów. Niekorzystnym czynnikiem były też wiosenne chłody (szczególnie nocne spadki temperatury), które przyczyniły się do spowolnienia wczesnowiosennej wegetacji również upraw sadowniczych i plantacji truskawek. Celem przyspieszenia wzrostu część upraw truskawek została przykryta folią lub włókniną.

Warunki pogodowe w maju były zróżnicowane. Pierwsza połowa miesiąca była ciepła, z opadami deszczu. Dopiero na początku maja rzepak ozime rozpoczęły kwitnienie. W nocy z 15 na 16 maja w niektórych rejonach województwa wystąpiły znaczne spadki temperatury, powodując uszkodzenia w kwitnących sadach oraz na plantacjach wczesnych odmian truskawek i ziemniaków. Wyraźne ochłodzenie z zimnymi wieczorami i nocami utrzymało się do końca miesiąca. Większość plantacji rzepaku ozimego na koniec maja znajdowała się końcowej fazie kwitnienia, rozpoczęło się wiązanie łuszczyń.

Wegetacja zbóż ozimych i jarych w okresie ich największego zapotrzebowania na wodę przebiegła w warunkach niedostatecznego uwilgotnienia gleby. Po bezdeszczowej pierwszej dekadzie czerwca, warunki wilgotnościowe w drugiej dekadzie poprawiły się, ale nadal nie zabezpieczały potrzeb wilgotnościowych roślin. Stan wielu upraw, zwłaszcza na glebach słabszych, uległ w czerwcu znacznemu pogorszeniu.

Przebieg warunków pogodowych w lipcu sprzyjał dojrzewaniu rzepaku i rzepiku oraz zbóż ozimych i jarych. Pogoda była bezdeszczowa i bardzo ciepła.

Notowane w drugiej dekadzie miesiąca opady deszczu tylko nieznacznie poprawiły stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby. W wyniku występowania dość wysokich temperatur przy braku opadów, wszystkie gatunki zbóż dojrzewały jednocześnie. Żniwa rozpoczęto około dwa tygodnie później niż przed rokiem, dopiero na początku drugiej dekady lipca, a sucha pogoda umożliwiła ich sprawny przebieg.

Słoneczna, upalna pogoda w sierpniu sprzyjała dalszemu prowadzeniu żniw. Nieznaczne ochłodzenie wystąpiło w drugiej połowie miesiąca, a krótkotrwałe opady deszczu wystąpiły jedynie w połowie trzeciej dekady sierpnia. Do końca sierpnia rolnicy zdążyli zebrać ok. 99% zasianego rzepaku, ok. 93% zbóż oraz zasiać ok. 26% planowanej powierzchni rzepaku ozimego, rozpoczęto również siewy zbóż ozimych. Niewystarczające uwilgotnienie gleby utrudniało prowadzenie prac polowych związanych z przygotowaniem gleby pod zasiewy ozimin. Ze względu na suszę rolnicy mieli problem z prowadzeniem podorywek i przygotowaniem stanowisk pod zasiewy rzepaku ozimego.

Długotrwały brak opadów w czerwcu, lipcu i sierpniu miał negatywny wpływ na plonowanie zwłaszcza zbóż jarych, ziemniaków, roślin strączkowych, kukurydzy, produkcję traw na użytkach zielonych oraz upraw sadowniczych i warzyw. Na części użytków zielonych praktycznie nie było odrostu runi łąkowo-pastwiskowej. Dotyczyło to szczególnie upraw zlokalizowanych na glebach słabszych.

Ciepła i słoneczna pogoda we wrześniu stwarzała dobre warunki dla przeprowadzania zbioru upraw, ale niekorzystnie wpływała na stan uwilgotnienia gleby. Na znacznym obszarze województwa występowało nadal silne przesuszenie gleby, które utrudniało wykonywanie prac polowych, a przede wszystkim orkę przedsięwziętych i siewów ozimin. W ciągu miesiąca intensywnie prowadzono wykopki ziemniaków, a w trzeciej dekadzie września przystąpiono do zbioru okopowych pastewnych, buraków cukrowych i kukurydzy.

Warunki agrometeorologiczne w październiku były zróżnicowane. Pogoda na początku miesiąca sprzyjała wykonywaniu prac polowych. Było wyjątkowo

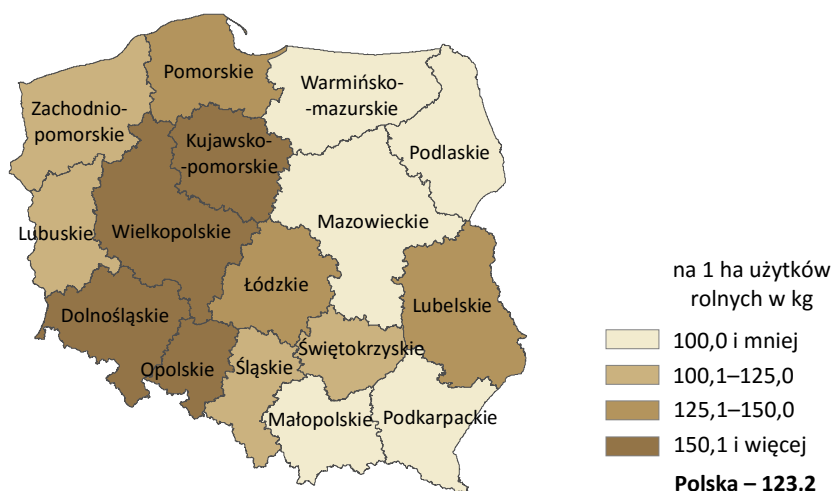
sucho i ciepło. Ochłodzenie z nocnymi przymrozkami wystąpiło na początku drugiej dekady miesiąca i utrzymało się do końca października spowalniając procesy życiowe roślin. W pierwszej dekadzie miesiąca zakończono wykopki ziemniaków. Prowadzono nadal zbiór buraków cukrowych oraz kukurydzy na ziarno. Z powodu niedostatecznego uwilgotnienia gleby wykonywanie orek było utrudnione.

Przebieg pogody w listopadzie sprzyjał rozwojowi ozimin. Pierwsza połowa miesiąca była wyjątkowo ciepła, z opadami deszczu i bez przymrozków. Lokalnie opady były tak intensywne, że nie następowało przesiąkanie wody opadowej do głębszych warstw gleby. Chociaż warunki wilgotnościowe uległy poprawie, oceniano je jako gorsze od optymalnych ze względu na utrzymujący się niski poziom wód gruntowych. Wyraźne ochłodzenie z przymrozkami i krótkotrwałymi opadami śniegu wystąpiło dopiero w ostatnim tygodniu listopada. W pierwszej połowie listopada 2015 r. zakończono zbiór buraków cukrowych, okopowych pastewnych i kukurydzy na ziarno.

Nawożenie

Na produkcję roślinną ma także wpływ nawożenie. Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych (NPK) pod zbiory 2015 r. wyniosło ogółem 97,3 tys. t, co stanowiło 5,4% zużycia krajowego. Było ono niższe o 2,7% niż w roku gospodarczym 2013/2014. W gospodarstwach indywidualnych zastosowano 81,5% nawozów ogółem. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto ogółem 97,9 kg NPK (w kraju – 123,2 kg NPK), z tego nawozów azotowych – 61,5 kg, fosforowych – 14,6 kg i potasowych – 21,8 kg. Więcej niż przed rokiem zastosowano na 1 ha użytków rolnych nawozów potasowych (o 6,3%), natomiast mniej nawozów azotowych (o 5,7%). Nawozy fosforowe zużyto na podobnym poziomie, co w poprzednim sezonie. Najwyższe nawożenie mineralne odnotowano w opolskim – 199,8 kg NPK na ha, a najniższe w podkarpackim – 70,6 kg. Warmińsko-mazurskie zajęło 12 lokatę w kraju.

Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych w przeliczeniu na czysty składnik w 2014/15

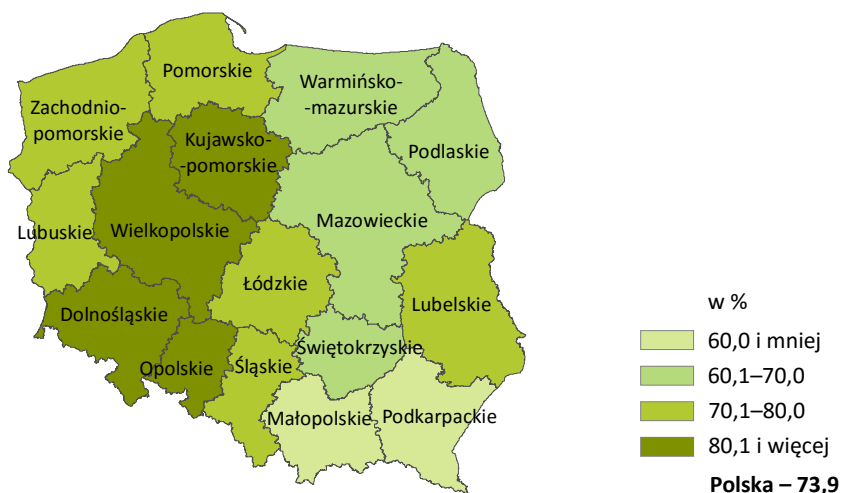
W roku gospodarczym 2014/15 zużyto 29,2 tys. ton nawozów wapniowych (CaO), w tym 66,7% w gospodarstwach indywidualnych. Poziom nawożenia wapniowego zmniejszył się w ciągu roku o 33,2%. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 29,4 kg, tj. o 32,9% mniej niż pod zbiory w 2014 r. Ten wynik uplasował warmińsko-mazurskie na 8 miejscu w kraju. Najwyższy poziom nawożenia zastosowano w województwie opolskim (94,3 kg), a najniższy w małopolskim (9,5 kg).

W porównaniu do roku gospodarczego 2013/2014 zmniejszono także stosowanie nawozów wapniowo-magnezowych (CaO+MgO) – o 44,3%. Zastosowano ich 12,0 tys. ton, w tym 73,4% w gospodarstwach indywidualnych. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 12,1 kg (przy średniej krajowej 19,5 kg), tj. o 44,2% mniej niż pod zbiory w roku poprzednim. Uplasowało to województwo warmińsko-mazurskie na 9 miejscu. Najwięcej nawozów wapniowo-magnezowych w przeliczeniu na 1 ha zastosowano w województwie opolskim (50,6 kg), a najmniej w małopolskim (2,7 kg).

Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory głównych ziemiopłodów rolnych

Powierzchnia zasiewów w 2015 r. wyniosła 608,7 tys. ha (o 5,0% więcej niż rok wcześniej). Stanowiło to 5,7% powierzchni zasianej w kraju. Gospodarstwa indywidualne użytkowały 87,1% powierzchni zasiewów. Udział powierzchni zasiewów w użytkach rolnych wyniósł 61,2%, przy średniej krajowej 73,9%.

Udział powierzchni zasiewów w powierzchni użytków rolnych ogółem w 2015 r. Stan w czerwcu; według siedziby użytkownika

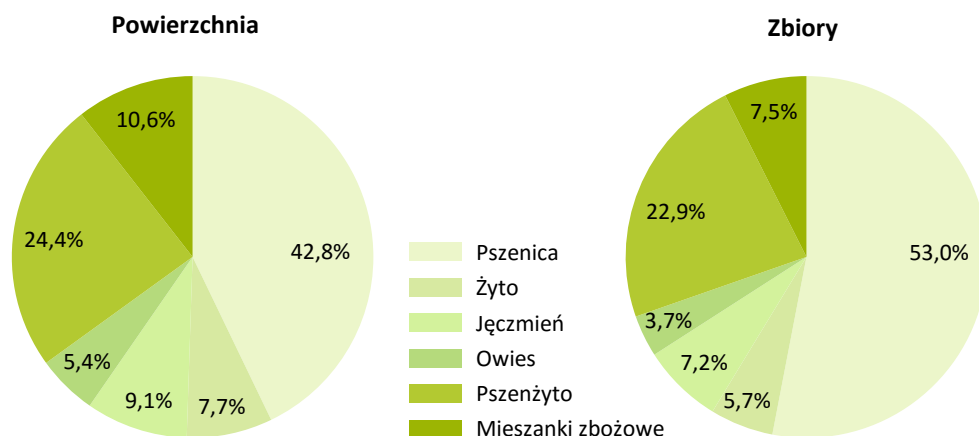
Powierzchnia, plony i zbiory głównych ziemiopłodów rolnych w 2015 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Plony		Zbiory	
	w ha	Polska= =100	z 1 ha w dt	Polska= =100	w dt	Polska= =100
Zboża ogółem	369 639	4,9	39,5	105,9	14 613 283	5,2
w tym zboża podstawowe z mieszankami ...	352 206	5,2	39,7	108,2	13 975 936	5,6
Ziemniaki ^a	9 615	3,2	192	91,4	1 846 748	2,9
Buraki cukrowe	2 060	1,1	568	109,2	1 170 075	1,2
Rzepak i rzepik	75 786	8,0	25,6	89,8	1 940 548	7,2

^a łącznie z ogrodami przydomowymi.

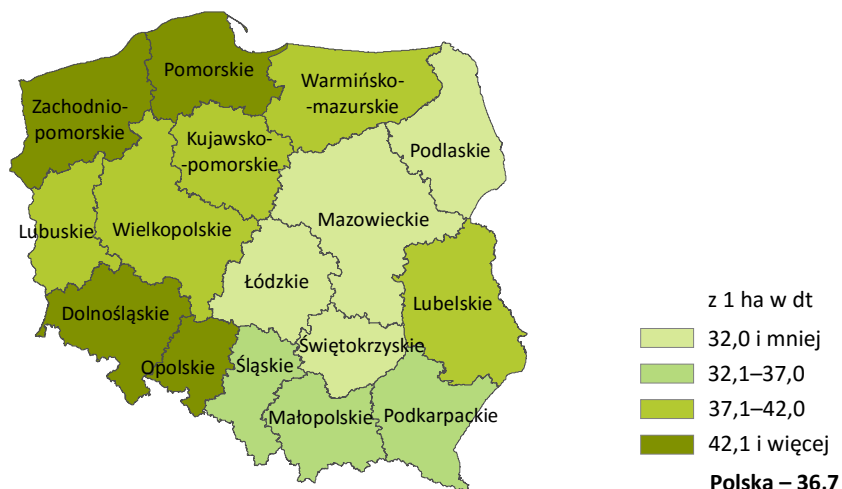
Pod zasiewy zbóż przeznaczono 369,6 tys. ha (o 1,6% mniej niż w 2014 r.), w tym 88,2% w gospodarstwach indywidualnych. Udział województwa w powierzchni krajowej wyniósł 4,9%. Plony zbóż ogółem osiągnęły poziom 39,5 dt z ha i były niższe o 6,0% od uzyskanych w 2014 r., natomiast wyższe o 5,9% od średnich plonów w kraju. Zbiory wyniosły 1 461,3 tys. ton i były niższe od osiągniętych rok wcześniej o 7,3%. Stanowiły one 5,2% produkcji krajowej.

Powierzchnia zasiewów i zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2015 r.

Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi były uprawiane na 352,2 tys. ha (na powierzchni o 0,1% mniejszej niż w 2014 r.). W strukturze zasiewów stanowiły 57,9% (w kraju 62,8%). Gospodarstwa indywidualne uprawiały 88,4% powierzchni. Plony z 1 ha wyniosły 39,7 dt, co uplasowało województwo na 5 miejscu w Polsce i były wyższe od średnich plonów krajowych o 8,2%. Najwyższe plony osiągnięto w województwie opolskim (51,1 dt z ha), a najniższe w podlaskim (26,6 dt z ha). Zbiory wyniosły 1 397,6 tys. ton i stanowiły 5,6% produkcji ogólnokrajowej. Były one niższe od ubiegłorocznych o 5,3%. Wśród zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi dominowały uprawy pszenicy (42,8% powierzchni i 53,0% zbiorów) oraz pszenżyta (24,4% powierzchni i 22,9% zbiorów).

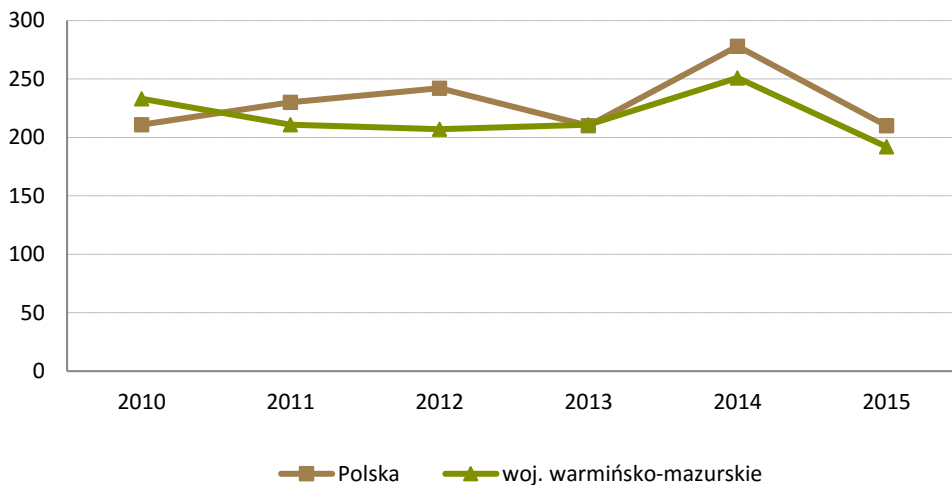
Plony zbóż podstawowych z mieszankami w 2015 r.

Ziemniaki zasadzono na powierzchni 9 615 ha (z czego 9 355 ha na polu i 260 ha w ogrodach przydomowych). Powierzchnia ta zwiększyła się w stosunku do 2014 r. o 56,9%. Gospodarstwa indywidualne uprawiały 96,3% powierzchni ziemniaków. Plony osiągnęły poziom 192 dt z ha i były niższe o 23,5% niż w 2014 r. oraz o 8,6% niż średnio w kraju. Pod względem poziomu plonów warmińsko-mazurskie zajęło 11 lokatę w kraju pomiędzy zachodniopomorskim (306 dt z 1 ha) a podlaskim i śląskim (po 163 dt z 1 ha). Zbiory ziemniaków wyniosły 184,7 tys. ton, co stanowiło 2,9% produkcji ogólnokrajowej.

Plony ziemniaków^a w latach 2010–2015

z 1 ha w dt

^a łącznie z ogrodami przydomowymi.

Plony ziemniaków^a w 2015 r.

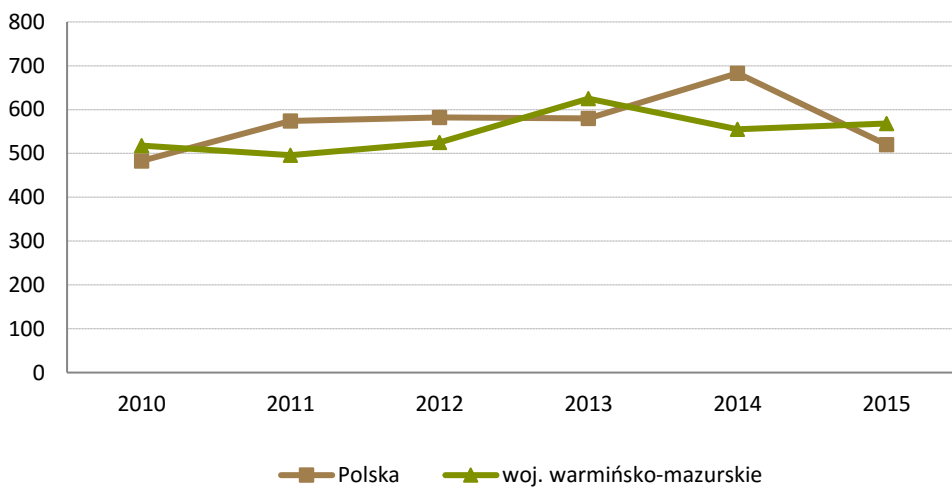
^a łącznie z ogrodami przydomowymi.

Areał uprawy buraków cukrowych zmniejszył się w ciągu roku o jedną trzecią i wyniósł 2,1 tys. ha, co stanowiło 0,3% powierzchni zasiewów. W gospodarstwach indywidualnych użytkowano 95,4% powierzchni. Plony z 1 ha

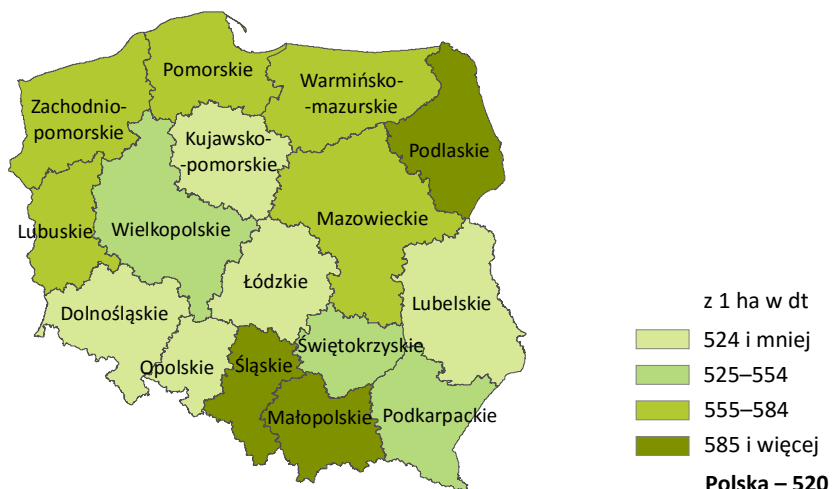
wyniosły 568 dt i były wyższe o 2,3% niż w 2014 r. i o 9,2% niż w kraju. Poziom plonowania uprawa województwo na 6 miejscu w kraju razem z pomorskim. Najwyższy plon uzyskało małopolskie (677 dt z ha), a najniższy kujawsko-pomorskie (472 dt z ha). Zebrano 117,0 tys. ton buraków cukrowych, co stanowiło 1,2% zbiorów krajowych. Zbiory były niższe niż w roku poprzednim o 31,8%.

Plony buraków cukrowych w latach 2010–2015

z 1 ha w dt

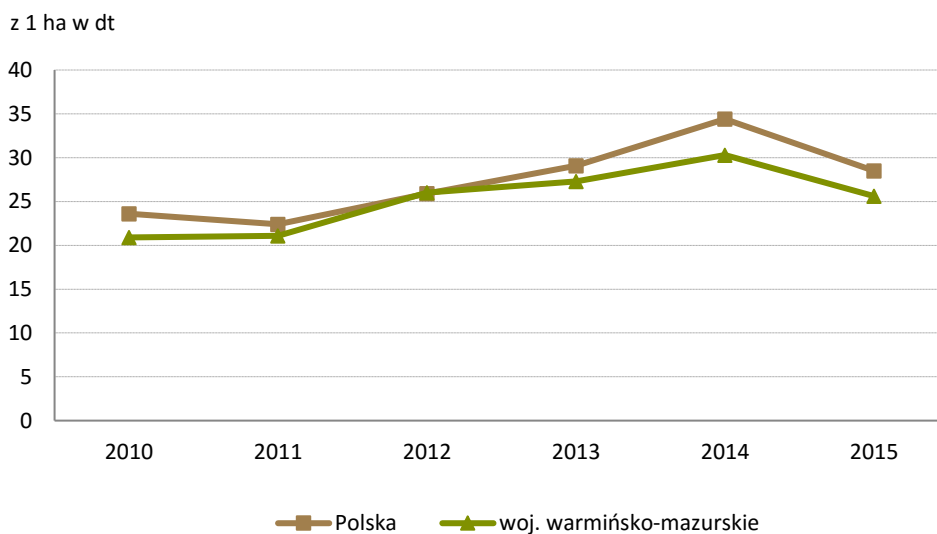

Plony buraków cukrowych w 2015 r.

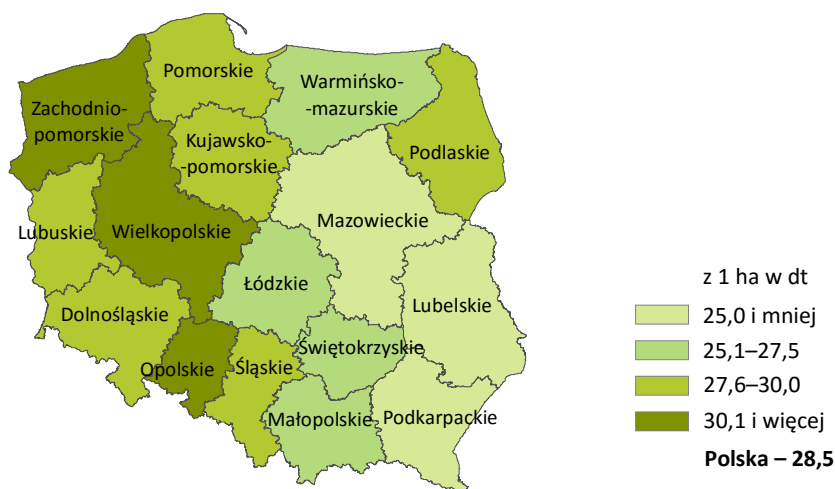

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku nieznacznie zmalała w ciągu roku (o 0,5%) i wyniosła 75,8 tys. ha. Stanowiło to 12,4% powierzchni zasiewów. Gospodarstwa indywidualne uprawiały 78,6% powierzchni rzepaku i rzepiku. Poziom plonowania był niższy o 15,5% niż w 2014 r. i wyniósł 25,6 dt z ha. Uplasował on województwo na 12 miejscu w kraju pomiędzy wielkopolskim (31,6 dt z ha) a mazowieckim (23,0 dt z ha). Średnio w kraju z 1 ha uzyskano 28,5 dt. Rzepaku i rzepiku zebrano 194,1 tys. ton, tj. o 15,8% mniej niż rok wcześniej. Udział województwa w zbiorach krajowych wyniósł 7,2%.

Plony rzepaku i rzepiku w latach 2010–2015

Plony rzepaku i rzepiku w 2015 r.

Produkcja ogrodnicza

Powierzchnia warzyw gruntowych w polu i w ogrodach przydomowych w 2015 r. wyniosła 3,1 tys. ha (o 3,2% mniej niż rok wcześniej). Stanowiło to 1,7% powierzchni warzyw w kraju. Większość areału (76,6%) użytkowały gospodarstwa indywidualne. Zebrano 53,3 tys. ton warzyw, co stanowiło 1,4% zbiorów ogólnokrajowych. Zbiory były niższe o 20,1% od ubiegłorocznych. Najbardziej rozpowszechniona była uprawa marchwi jadalnej (15,8% powierzchni i 31,5% zbiorów) oraz kapusty (13,4% powierzchni i 30,8% zbiorów). Plony warzyw były niższe niż w 2014 r. Największy spadek plonowania odnotowano w uprawie kalafiorów (o 26,0%) i kapusty (o 20,8%).

Powierzchnia i zbiory głównych ziemiopłodów ogrodniczych w 2015 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Zbiory	
	w ha	Polska=100	w dt	Polska=100
Warzywa gruntowe	3 052	1,7	532 735	1,4
Owoce z drzew	4 346	1,7	180 260	0,5
Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	4 773	3,4	155 987	3,0

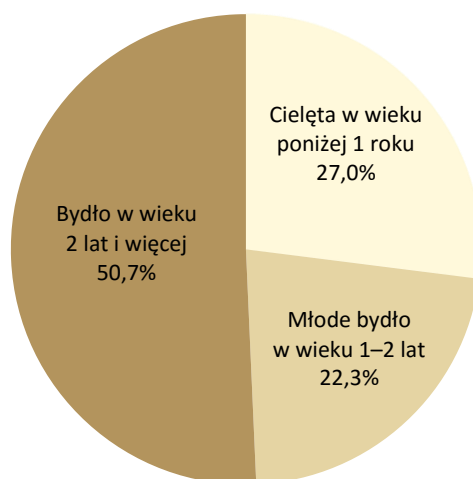
Drzewa owocowe w sadach zajmowały powierzchnię 4,3 tys. ha, w tym zdecydowana większość (91,6%) była w gospodarstwach indywidualnych. Udział województwa w kraju w zakresie powierzchni wyniósł 1,7%, a zbiorów 0,5%. Zebrano 18,0 tys. t owoców z sadów i poza sadami. Najbardziej popularna była uprawa jabłoni, która zajmowała 65,0% powierzchni, a zebrane jabłka stanowiły 76,9% zbiorów owoców z wszystkich drzew.

Powierzchnia zajęta pod uprawę krzewów owocowych w sadach i plantacji jagodowych wyniosła 4,8 tys. ha. Stanowiła ona 3,4% powierzchni krajowej. Prawie cała powierzchnia (98,8%) była w użytkowaniu gospodarstw indywidualnych. Najbardziej popularną uprawą były truskawki wraz z poziomkami gruntowymi – stanowiły 55,6% powierzchni oraz 69,2% zbiorów z krzewów owocowych i plantacji jagodowych. Plony truskawek i poziomek były wyższe o 31,7% niż w 2014 r. Zebrano 15,6 tys. ton owoców z sadów i poza sadami, co stanowiło 3,0% produkcji krajowej.

3. Produkcja zwierzęca

W czerwcu 2015 r. w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyło się stado drobiu, a zmniejszyło się pogłowie bydła, trzody chlewnej i owiec. Pogłowie bydła wyniosło 440,4 tys. sztuk, w tym 197,0 tys. sztuk to krowy (44,7%). W stadzie krów przeważały krowy mleczne (87,5%). W porównaniu do stanu z czerwca 2014 r. odnotowano spadek pogłowia bydła o 17,3 tys. sztuk (o 3,8%), który wynikał z pomniejszenia liczby bydła w wieku powyżej 1 roku. Bydło w wieku 2 lat i więcej stanowiło nieco ponad połowę stada. Cielęta w wieku poniżej 1 roku stanowiły 27,0% pogłowia bydła, a młode bydło w wieku 1–2 lat 22,3%. W gospodarstwach województwa warmińsko-mazurskiego utrzymywano 7,4% krajowego pogłowia bydła. Nieco wyższy był udział stada krów (8,1%).

Struktura pogłowia bydła w 2015 r.
Stan w czerwcu

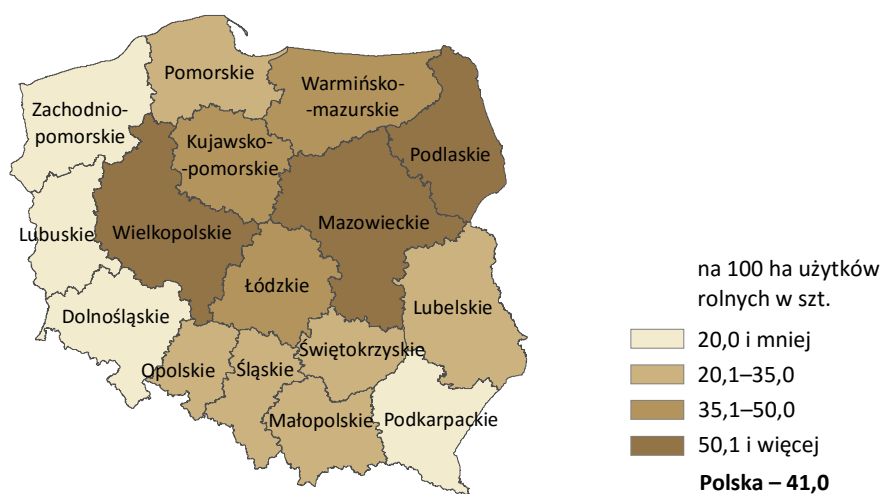
Pogłowie zwierząt gospodarskich
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2014	2015	
		w sztukach	Polska= =100
Bydło	457 777	440 444	7,4
w tym krowy	207 188	197 020	8,1
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	45,9	44,3	108,0
Trzoda chlewna	527 989	525 395	4,5
w tym lochy	50 737	48 926	5,2
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	52,9	52,8	66,0
Owce	10 294	10 129	4,5
w tym maciorki	5 424	6 092	4,2
Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych	1,0	1,0	62,5
Drób	7 220 361	8 849 756	5,4
w tym kurzy	3 468 319	4 580 066	3,1
Obsada drobiu kurzego na 100 ha użytków rolnych	347,6	460,5	45,8

W gospodarstwach indywidualnych, skupiających 95,4% ogółu pogłowia bydła w województwie, znajdowało się 420,0 tys. sztuk (o 3,8% mniej niż w 2014 r.). Obsada bydła w czerwcu 2015 r. w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych wyniosła 44,3 szt. (przy średniej krajowej 41,0 szt.), co uplasowało warmińsko-mazurskie na 6 miejscu wśród innych województw. Największą obsadę uzyskano w województwie podlaskim (89,7 szt.), a najmniejszą w dolnośląskim (11,9 szt.).

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w 2015 r.

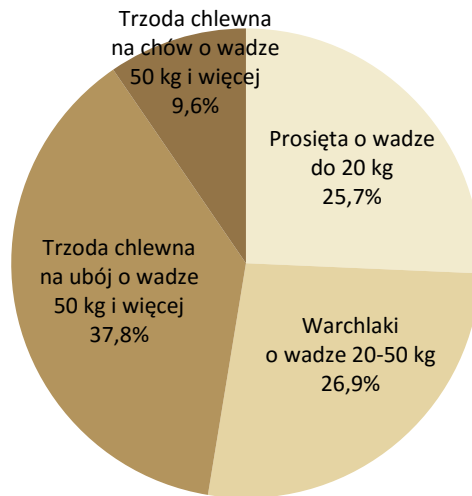
Stan w czerwcu

W czerwcu 2015 r. pogłowie trzody chlewnej wyniosło 525,4 tys. sztuk, w tym stado loch na chów 48,9 tys. sztuk (9,3%). W porównaniu do stanu z czerwca 2014 r. w większości grup odnotowano spadek pogłowia (z wyjątkiem świń na ubój o wadze 50 kg i więcej). Ogółem pogłowie trzody chlewnej nieznacznie zmalało o 2,6 tys. sztuk (o 0,5%). W województwie warmińsko-mazurskim utrzymywano 4,5% krajowego pogłowia świń.

W strukturze pogłowia największą grupę stanowiła trzoda chlewna na ubój w wadze 50 kg i więcej (37,8%). Kolejną pod względem wielkości była grupa warchlaków o wadze 20–50 kg (26,9%) i prosiąt o wadze do 20 kg (25,7%). Najmniejszą grupę stanowiły świny na chów o wadze 50 kg i więcej (9,6%).

Struktura pogłowia trzody chlewnej w 2015 r.
Stan w czerwcu

W gospodarstwach indywidualnych, które utrzymywały 85,8% stanu pogłowia trzody chlewnej w województwie, było 450,6 tys. sztuk. Oznacza to roczny wzrost jedynie o 32 sztuki.

Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w 2015 r.
Stan w czerwcu

Obsada trzody chlewnej w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych wyniosła 52,8 szt. (przy średniej krajowej 80,0 szt.). Wynik ten sprawił, że warmińsko-mazurskie uzyskało 7 lokatę w kraju. Najwyższą obsadą wykazało się województwo wielkopolskie, jako jedyne przekraczając poziom 200 sztuk (242,6 szt.). Z kolei najniższą obsadą charakteryzowało się dolnośląskie (23,1 szt.).

Pogłowie owiec zmniejszyło się w ciągu roku o 1,6%, osiągając w czerwcu 2015 r. poziom 10,1 tys. sztuk, w tym 6,1 tys. sztuk stanowiły maciorki. Pogłowie maciorek wzrosło w porównaniu do poprzedniego roku o 12,3%. W gospodarstwach indywidualnych utrzymywano zdecydowaną większość owiec (91,5%). Stado owiec zwiększyło się tam nieznacznie o 0,1% w porównaniu z 2014 r., a maciorek o 16,7%. W gospodarstwach województwa warmińsko-mazurskiego utrzymywano 4,5% krajowego pogłowia owiec. Obsada owiec w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych wyniosła 1,0 szt. (przy średniej krajowej 1,6 szt.). Uplasowało to warmińsko-mazurskie na 10 miejscu pomiędzy małopolskim (13,5 szt.), a mazowieckim (0,3 szt.).

W czerwcu 2015 r. pogłowie drobiu w wieku powyżej 2 tygodni wyniosło 8,8 mln sztuk (było wyższe o 22,6% niż w czerwcu 2014 r.), w tym 84,1% drobiu utrzymywano w gospodarstwach indywidualnych. Wzrost pogłowia drobiu w gospodarstwach indywidualnych wyniósł 21,5%.

Nieco ponad połowę pogłowia drobiu stanowiły kury. Utrzymywano ich 4,6 mln sztuk., w tym 85,6% w gospodarstwach indywidualnych. Stanowiło to 3,1% pogłowia kurzego w kraju. W stosunku do ubiegłego roku stado zwiększyło się o 32,1%. Obsada drobiu kurzego na 100 ha użytków rolnych wyniosła 460,5 szt. (wobec średniej krajowej 1 004,6 szt.), lokując warmińsko-mazurskie na przedostatnim miejscu przed lubelskim (393,9 szt.). Najwyższą obsadą wykazało się województwo śląskie (2 482,2 szt.). Stado niosek liczyło 1,4 mln sztuk (w tym 95,4% było utrzymywanych w gospodarstwach indywidualnych) i wzrosło w skali roku o 36,2%. Obsada niosek na 100 ha użytków rolnych wyniosła 136,1 szt. (przy średniej krajowej 313,7 szt.).

W 2015 r. stado gęsi osiągnęło poziom 357,0 tys. szt., co stanowiło 8,9% pogłowia krajowego. W gospodarstwach indywidualnych utrzymywano 95,6% gęsi. Obsada gęsi na 100 ha użytków rolnych wyniosła 35,9 szt. plasując województwo warmińsko-mazurskie na 5 miejscu, przy czym najwyższą lokatę uzyskało łódzkie (64,8 szt.). Najniższą obsadę uzyskało zachodniopomorskie – 2,6 szt. Średnia krajowa wyniosła 27,5 szt.

Województwo charakteryzuje się największym pogłowiem indyków w kraju. Tak też było i w czerwcu 2015 r. Około 1/3 pogłowia utrzymywane było w województwie warmińsko-mazurskim. Stado indyków liczyło 3,9 mln szt., w tym 81,2% znajdowało się w gospodarstwach indywidualnych. Obsada indyków na 100 ha użytków rolnych wyniosła 390,4 szt. (wobec średniej krajowej 70,9 szt.), lokując warmińsko-mazurskie na 1 miejscu. Najniższą obsadę zanotowano w opolskim (1,4 szt.).

W 2015 r. w województwie utrzymywano 25,3 tys. kaczek – prawie wszystkie w gospodarstwach indywidualnych. Obsada kaczek na 100 ha użytków rolnych wyniosła 2,5 szt., co uplasowało warmińsko-mazurskie na ostatnim miejscu, przy średniej krajowej 19,4 szt. Najwyższą obsadę zanotowano w województwie wielkopolskim (50,1 szt.).

Produkcja żywca rzeźnego (wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego i króliczego) w wadze żywej w 2014 r. wyniosła 369,8 tys. t. Była ona o 9,5% większa od uzyskanej przed rokiem. Gospodarstwa indywidualne wyprodukowały 90,4% żywca ogółem. W skali roku wzrosła produkcja ogółem żywca baraniego o 46,4%, koziego i króliczego o 33,3%, wołowego o 25,1%, końskiego o 16,0%, drobiowego o 10,1%, wieprzowego o 6,2%. Spadek zanotowano jedynie w produkcji żywca cielęcego (o 58,3%).

Produkcja żywca rzeźnego (wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny) w 2014 r. w przeliczeniu na mięso wyniosła 277,6 tys. t i wzrosła o 8,8% w stosunku do uzyskanej rok wcześniej. Wzrost ten był spowodowany większą produkcją prawie wszystkich gatunków zwierząt. Najbardziej znaczący udział w produkcji mięsa i tłuszczów miał

żywiec drobiowy (60,6%) oraz wieprzowy (31,8%). W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych województwo warmińsko-mazurskie wyprodukowało 278,2 kg żywca, uzyskując 7 lokatę. Było to poniżej średniej krajowej (300,7 kg). Najwyższą produkcję zanotowano w województwie wielkopolskim (510,4 kg), a najniższą w dolnośląskim (98,1 kg).

W 2014 r. wyprodukowano 977,2 mln l mleka krowiego, w tym 94,9% pochodziło z gospodarstw indywidualnych. Stanowiło to 7,8% produkcji krajowej. Poziom produkcji ogółem był wyższy (o 10,2%) niż w 2013 r. Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy wyniósł 4 803 l i uplasował warmińsko-mazurskie na 11 miejscu w kraju pomiędzy opolskim z wydajnością 6 469 l, a lubuskim 3 623 l (średnia w Polsce 5 164 l).

Produkcja jaj kurzych konsumpcyjnych i wylęgowych w 2014 r. osiągnęła poziom 261,4 mln szt., tj. o 63,6% więcej niż w 2013 r. Udział województwa w produkcji krajowej wyniósł 2,5%. Z gospodarstw indywidualnych uzyskano 96,1% produkcji. Od 1 kury noski uzyskano w ciągu roku przeciętnie 278 jaj, co dało 3 lokatę w Polsce, przy średniej krajowej 228 jaj.

Produkcja wełny owczej niepranej w 2014 r. wyniosła 28,3 t, w tym 93,2% pochodziło z gospodarstw indywidualnych. Produkcja wełny zmniejszyła się w ciągu roku o 25,2%. W warmińsko-mazurskim wytworzono 4,1% produkcji krajowej. Przeciętna roczna ilość wełny pozyskanej od 1 owcy wyniosła 2,9 kg (tyle samo co w małopolskim i śląskim) i była jedną z najniższych wydajności w kraju (po województwie wielkopolskim 2,7 kg; przy średniej w kraju 3,2 kg). Najwyższą wydajność uzyskano w lubuskim (4,6 kg).

4. Skup produktów rolnych

Od producentów z województwa warmińsko-mazurskiego skupiono w 2015 r. produkty rolne o łącznej wartości 3 839,8 mln zł (według cen bieżących, bez podatku VAT), w tym 90,1% od gospodarstw indywidualnych. Udział wartości skupu z województwa w skupie krajowym wyniósł 6,7%. Wartość skupu była mniejsza o 3,7% niż w roku poprzednim. Spadek skupu produktów roślinnych

wyniósł 12,1% i produktów zwierzęcych 1,3%. Wartość skupionych produktów roślinnych stanowiła 20,5% ogólnej wartości skupu w województwie, a zwierzęcych 79,5%.

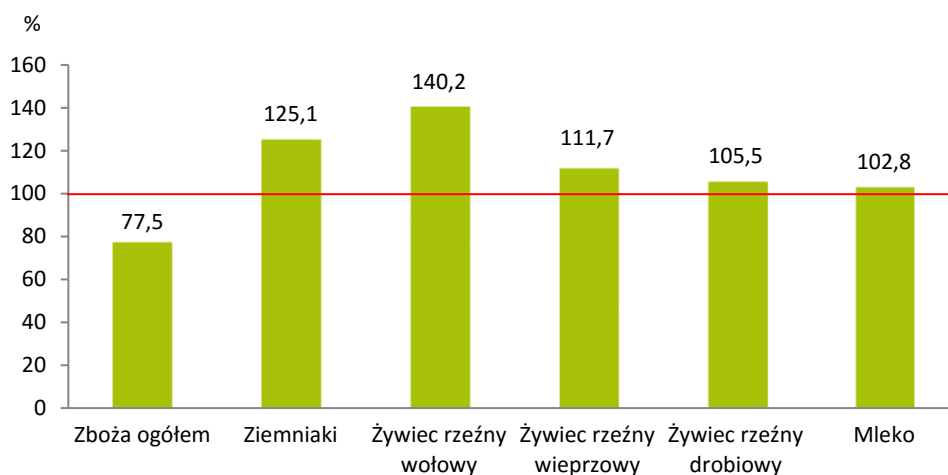
W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wartość skupu wyniosła 3 861 zł, w tym 3 069 zł to produkty zwierzęce. Średnio w kraju z 1 ha użytków rolnych skupiono produktów rolnych za 3 922 zł, w tym 67,4% stanowiły produkty zwierzęce. Najwyższy skup na 1 ha użytków rolnych odnotowano w województwie wielkopolskim (6 179 zł), a najniższy w podkarpackim (1 557 zł). Warmińsko-mazurskie zajęło 7 lokatę wśród województw.

Skup głównych produktów rolnych

Wyszczególnienie	2014	2015	
	w liczbach bezwzględnych		Polska=100
Zboża ogółem w t	903 831	700 095	5,8
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	898 567	692 790	5,8
Ziemniaki w t	11 588	14 496	0,9
Żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) w t	29 433	41 262	5,0
Żywiec rzeźny wieprzowy w t	106 534	118 967	5,3
Żywiec rzeźny drobiowy w t	224 136	236 361	8,8
Mleko w tys. l	826 564	849 560	8,0

W 2015 r. skupiono 700,1 tys. ton ziarna zbóż ogółem, w tym 99,0% stanowiły zboża konsumpcyjne i paszowe (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego). Udział w skupie ogólnokrajowym wyniósł 5,8%. W odniesieniu do roku poprzedniego skup zbóż ogółem był niższy o 22,5%. Z gospodarstw indywidualnych pochodziło 79,1% skupionych zbóż. Największy udział w strukturze skupionych zbóż ogółem miała pszenica (63,4%). W omawianym roku wielkość jej skupu wyniosła 443,5 tys. ton (o 16,0% mniej niż w poprzednim roku), w tym 440,3 tys. ton pszenicy konsumpcyjnej i paszowej. Skupiono 48,6 tys. ton żyta, tj. o 40,2% mniej niż w 2014 r. Żyto siewne stanowiło jedynie 334 tony.

Zmiany wielkości skupu ważniejszych produktów rolnych w 2015 r.
2014 = 100

Skup ziemniaków ogółem osiągnął poziom 14,5 tys. ton, co stanowiło 0,9% skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost ilości skupionych ziemniaków o 25,1%. Od gospodarstw indywidualnych pochodziło 57,0% skupionych ziemniaków.

W ciągu 2015 r. skupiono 397,5 tys. ton żywca rzeźnego w wadze żywej, tj. o 10,2% więcej niż w 2014 r. Skup żywca wołowego (bez cieląt) ukształtował się na poziomie 41,3 tys. ton (co stanowiło 5,0% ogółu żywca wołowego skupionego w kraju) i był o 40,2% większy niż rok wcześniej. W 2015 r. skupiono 119,0 tys. ton żywca wieprzowego (co stanowiło 5,3% ogółu żywca wieprzowego skupionego w kraju), tj. o 11,7% więcej niż w 2014 r. Żywca drobiowego skupiono 236,4 tys. ton (co stanowiło 8,8% ogółu żywca drobiowego skupionego w kraju), czyli o 5,5% więcej niż rok wcześniej. Większość skupionego żywca drobiowego stanowiły indyki (70,7%).

Skup mleka krowiego w 2015 r. wyniósł 849,6 mln litrów (co stanowiło 8,0% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. o 2,8% więcej niż rok wcześniej. Od gospodarstw indywidualnych skupiono 96,5% mleka.

5. Ceny produktów rolnych

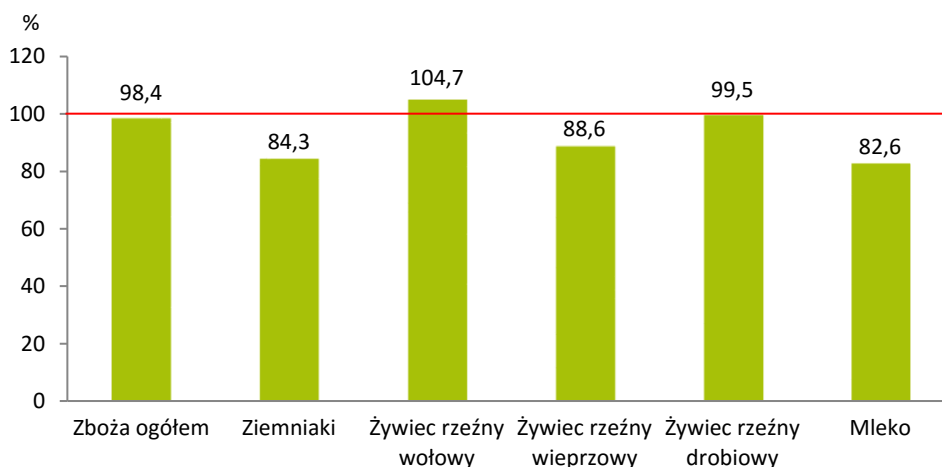
W skupie w województwie warmińsko-mazurskim w 2015 r. w odniesieniu do 2014 r. wzrosły ceny żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt), natomiast spadły ceny ziarna zbóż, ziemniaków, żywca rzeźnego wieprzowego i drobiowego oraz mleka.

Ceny skupu głównych produktów rolnych

Wyszczególnienie	2014	2015	
	w zł		Polska=100
Zboża ogółem za 1 dt	64,85	63,81	102,2
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	64,76	63,65	102,2
Ziemniaki ogółem za 1 dt	78,33	66,03	165,4
Żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg ..	5,76	6,03	100,1
Żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	4,86	4,31	100,3
Żywiec rzeźny drobiowy za 1 kg	5,35	5,32	135,2
Mleko za 1 hl	139,15	114,95	101,4

Zmiany cen skupu ważniejszych produktów rolnych w 2015 r.

2014 = 100

W porównaniu do średnich cen skupu uzyskiwanych w Polsce w 2015 r. producenci z województwa warmińsko-mazurskiego uzyskali wyższe ceny za podstawowe produkty rolne. W 2015 r. w porównaniu do 2014 r. w województwie wzrosły ceny targowiskowe żyta, owsa i żywca rzeźnego

wieprzowego, natomiast spadły pszenicy, jęczmienia, ziemniaków jadalnych i prosięcia na chów.

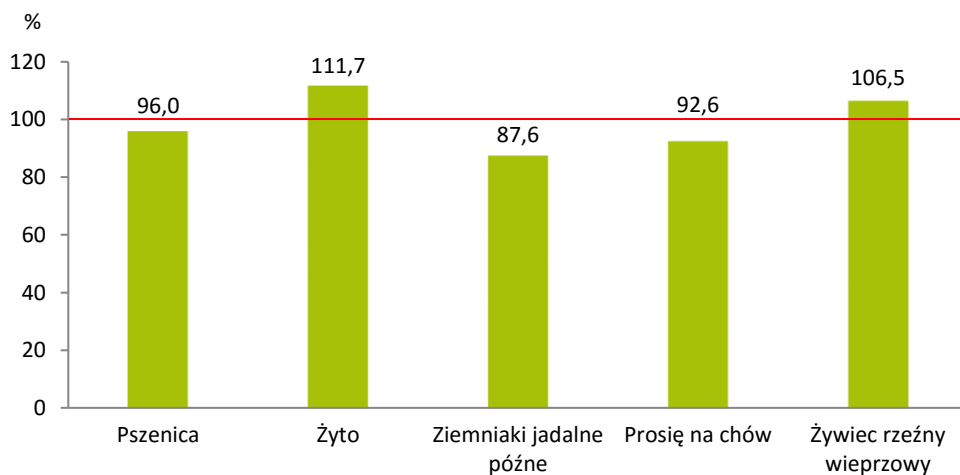
Ceny targowiskowe głównych produktów rolnych

Wyszczególnienie	2014	2015	
	w zł		Polska=100
Pszenica za 1 dt	89,37	85,83	113,5
Żyto za 1 dt	63,19	70,56	120,3
Ziemniaki jadalne późne za 1 dt	113,52	99,39	121,1
Prosię na chów za 1 szt.	163,36	151,26	98,2
Żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	5,00	5,32	117,2

W porównaniu do średnich cen targowiskowych uzyskiwanych w kraju w 2015 r. producenci z województwa warmińsko-mazurskiego uzyskali wyższe ceny za pszenicę, żyto, ziemniaki i żywiec rzeźny wieprzowy, a niższe za prosię na chów.

Zmiany cen targowiskowych ważniejszych produktów rolnych w 2015 r.

2014 = 100

Średnia cena skupu pszenicy konsumpcyjnej i paszowej w 2015 r. wyniosła 68,31 zł za dt i była o 2,1% niższa niż przed rokiem. Uzyskana cena była jedną z wyższych w Polsce i uplasowała warmińsko-mazurskie na 4 miejscu. Najwyższą

cenę płacono w województwie pomorskim (70,28 zł), a najniższą w podkarpackim (60,37 zł), przy średniej w kraju – 66,83 zł. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 85,83 zł (w kraju – 75,59 zł), tj. o 4,0% mniej niż w roku poprzednim. Była to cena najwyższa wśród województw.

Cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 50,88 zł za dt, tj. o 3,3% niższym w porównaniu z zanotowanym w 2014 r. i dała 6 lokatę w kraju, pomiędzy województwem zachodniopomorskim (53,31 zł), a lubelskim (44,83 zł). Średnio w Polsce za 1 dt płacono 51,42 zł. W obrocie targowiskowym cena żyta w województwie wyniosła 70,56 zł i była wyższa od ubiegłorocznej o 11,7%, a w Polsce 58,67 zł. Pod względem targowiskowej ceny żyta województwo uzyskało trzecią lokatę po zachodniopomorskim (72,78 zł) i małopolskim (71,15 zł).

Za ziemniaki ogółem w skupie płacono 66,03 zł za dt (w kraju – 39,92 zł), tj. o 15,7% mniej niż przed rokiem. Tak wysoka cena uplasowała warmińsko-mazurskie na 1 miejscu wśród województw. Najmniej za ziemniaki płacono w podlaskim (27,12 zł). W obrocie targowiskowym cena ziemniaków późnych ukształtowała się na poziomie 99,39 zł za dt (w Polsce – 82,04 zł), tj. o 12,4% niższym w stosunku do zanotowanego w 2014 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,03 zł za kg (w kraju – 6,02 zł) i zwiększyła się o 4,7% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku. Najwyższe ceny uzyskali producenci z województwa lubelskiego (6,52 zł), a najniższe z mazowieckiego (5,56 zł). Warmińsko-mazurskie zajęło 7 lokatę w kraju.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,31 zł za kg, tj. o 11,4% niższą niż w 2014 r. Średnia cena w kraju wyniosła 4,30 zł. Najwyższą cenę uzyskano w województwie zachodniopomorskim (4,48 zł), a najniższą w świętokrzyskim (4,03 zł). Warmińsko-mazurskie zajęło 6 lokatę w kraju. Na targowiskach cena żywca wieprzowego wyniosła 5,32 zł za kg (w Polsce 4,54 zł) i była wyższa od ubiegłorocznej o 6,5%.

W 2015 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 5,32 zł za kg (w kraju – 3,94 zł) i była zaledwie o 0,5% niższa w porównaniu z zanotowaną

w poprzednim roku. Była to najwyższa cena w kraju, co wynikało z dużego udziału żywca indyjskiego w skupie drobiu ogółem. Najniższą cenę płacono w województwie zachodniopomorskim (3,52 zł).

Za hektolitr mleka w 2015 r. płacono 114,95 zł, tj. mniej o 17,4% niż w 2014 r., uzyskując 5 miejsce w kraju. Najwyższą cenę płacono w województwie podlaskim (121,33 zł), a najniższą w łódzkim (104,63 zł). W Polsce za hektolitr mleka płacono średnio 113,40 zł.

Opłatność tuczu trzody chlewnej wyrażona relacją cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowej ceny jęczmienia była w województwie niższa niż średnia w kraju. W 2015 r. cena 1 kg żywca wieprzowego w skupie równoważyła wartość 5,5 kg jęczmienia na targowiskach. Była ona niższa od relacji z poprzedniego roku (6,0 kg).

6. Produkcja rolnicza

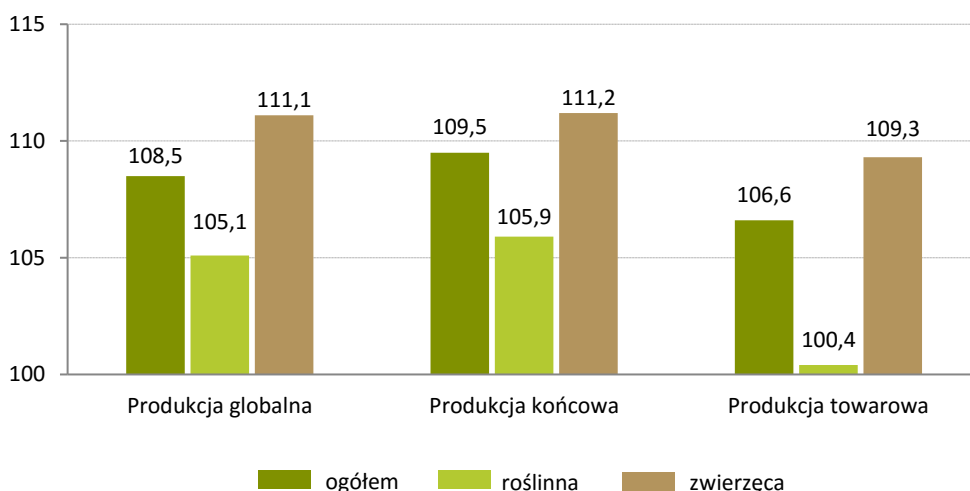
W 2014 r. w porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost globalnej produkcji rolniczej o 8,5% w cenach stałych 2013 r., o czym zdecydowała wyższa niż rok wcześniej produkcja zwierzęca (o 11,1%), jak również roślinna (o 5,1%). W analizowanym roku udział województwa w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 5,1% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 4,1%, a zwierzęcej 6,2%.

W gospodarstwach indywidualnych odnotowano wzrost produkcji globalnej w porównaniu do 2013 r. o 8,1%. Wyższa była produkcja roślinna (o 2,9%), jak i zwierzęca (o 11,7%).

Globalna produkcja rolnicza w 2014 r. w cenach stałych 2013 r. wyniosła 5 796 zł w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych, przy średniej w kraju 7 742 zł. Uplasowało to województwo warmińsko-mazurskie na 13 miejscu. Najwyższą wartość osiągnięto w województwie wielkopolskim (10 446 zł), a najniższą w podkarpackim (4 597 zł).

Dynamika produkcji rolniczej w 2014 r.

Rok poprzedni = 100

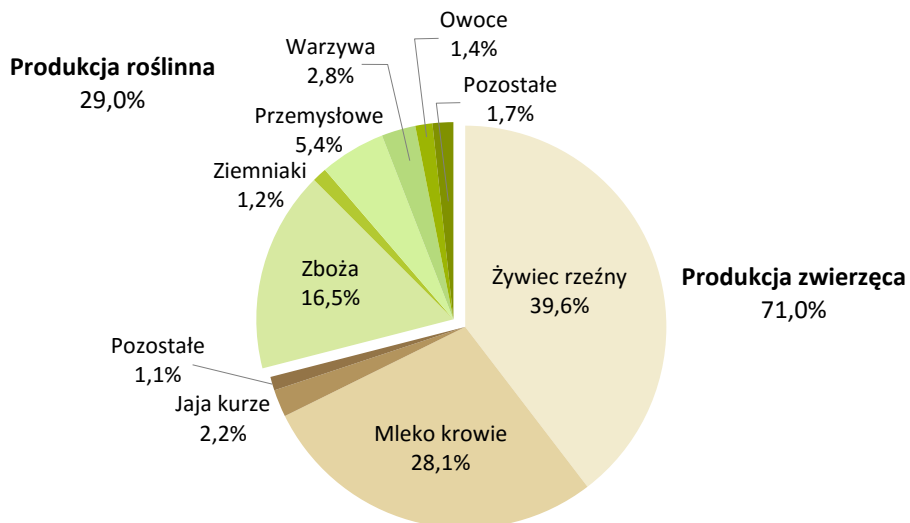

W 2014 r. w strukturze produkcji globalnej przeważała produkcja zwierzęca. Jej udział w produkcji globalnej województwa wyniósł 58,5% (w cenach stałych).

Produkcja roślinna w 2014 r. stanowiła 30,5% końcowej produkcji rolniczej w województwie warmińsko-mazurskim, natomiast na dominującą produkcję zwierzęcą przypadało 69,5%. Wartość produkcji końcowej w 2014 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, była o 9,5% wyższa, wskutek wzrostu o 11,2% produkcji zwierzęcej i produkcji roślinnej o 5,9%.

W analizowanym roku nastąpił wzrost towarowej produkcji rolniczej (o 6,6%), przy wzroście wartości produkcji roślinnej (o 0,4%) i produkcji zwierzęcej (o 9,3%). W strukturze towarowej produkcji rolniczej przeważała produkcja zwierzęca (71,0%), a w niej żywiec rzeźny (39,6% produkcji towarowej ogółem) i mleko (28,1%). Produkcja roślinna stanowiła 29,0%, a w niej przeważały zboża (16,5% produkcji towarowej ogółem) i rośliny przemysłowe (5,4%). Udział towarowej produkcji rolniczej w końcowej produkcji rolniczej wyniósł 93,5%.

Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2014 r.

W 2014 r. udział województwa warmińsko-mazurskiego w ogólnokrajowej produkcji końcowej wyniósł 5,1%. Nieznacznie wyższy był natomiast udział województwa w towarowej produkcji rolniczej (5,2%).